EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 13.5.2015
COM(2015) 252 final

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Belgie na rok 2015

a stanovisko Rady k programu stability Belgie z roku 2015

Doporučení pro

DOPORUČENÍ RADY

k národnímu programu reforem Belgie na rok 2015

a stanovisko Rady k programu stability Belgie z roku 2015

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na čl. 121 odst. 2 a čl. 148 odst. 4 této smlouvy,

s ohledem na nařízení Rady (ES) č.1466/97 ze dne 7. července 1997 o posílení dohledu nad stavy rozpočtů a nad hospodářskými politikami a o posílení koordinace hospodářských politik[1], a zejména na čl. 5 odst. 2 uvedeného nařízení,

s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1176/2011 ze dne 16. listopadu 2011 o prevenci a nápravě makroekonomické nerovnováhy[2], a zejména na čl. 6 odst. 1 uvedeného nařízení,

s ohledem na doporučení Evropské komise[3],

s ohledem na usnesení Evropského parlamentu[4],

s ohledem na závěry Evropské rady,

s ohledem na stanovisko Výboru pro zaměstnanost,

s ohledem na stanovisko Hospodářského a finančního výboru,

s ohledem na stanovisko Výboru pro sociální ochranu,

s ohledem na stanovisko Výboru pro hospodářskou politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 26. března 2010 schválila Evropská rada návrh Komise zahájit novou strategii pro růst a zaměstnanost, *Evropa 2020*, založenou na posílené koordinaci hospodářských politik. Tato strategie se zaměřuje na klíčové oblasti, v nichž je třeba přijmout opatření, aby se posílil evropský potenciál pro udržitelný růst a konkurenceschopnost.

(2) Dne 13. července 2010 přijala Rada na základě návrhů Komise doporučení o hlavních směrech hospodářských politik členských států a Unie (na období 2010–2014) a dne 21. října 2010 přijala rozhodnutí o hlavních směrech politik zaměstnanosti členských států. Tyto dokumenty společně tvoří tzv. integrované

[1] Úř. věst. L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] Úř. věst. L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] COM(2015) 252.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

hlavní směry a členské státy byly vyzvány, aby je zohledňovaly v rámci svých vnitrostátních politik v oblasti hospodářství a zaměstnanosti.

(3) Dne 8. července 2014 přijala Rada doporučení k národnímu programu reforem Belgie na rok 2014 a vydala stanovisko k aktualizovanému programu stability Belgie z roku 2014. Dne 28. listopadu 2014 předložila Komise v souladu s nařízením (EU) č. 473/2013[5] své stanovisko k návrhu rozpočtového plánu Belgie na rok 2015[6].

(4) Dne 28. listopadu 2014 přijala Komise roční analýzu růstu[7], jež zahájila evropský semestr koordinace hospodářských politik na rok 2015. Téhož dne Komise na základě nařízení (EU) č. 1176/2011 přijala zprávu mechanismu varování[8], ve které je Belgie uvedena mezi členskými státy, u nichž bude proveden hloubkový přezkum.

(5) Dne 18. prosince 2014 potvrdila Evropská rada priority pro podporu investic, urychlení strukturálních reforem a odpovědnou fiskální konsolidaci podporující růst.

(6) Dne 26. února 2015 zveřejnila Komise svou zprávu o Belgii pro rok 2015[9]. V této zprávě byl posouzen pokrok, který Belgie učinila v plnění jí určených doporučení přijatých dne 8. července 2014. Zpráva rovněž obsahuje výsledky hloubkového přezkumu podle článku 5 nařízení (EU) č. 1176/2011. Analýza Komise vede k závěru, že Belgie se potýká s makroekonomickými nerovnováhami, které vyžadují politická opatření a monitorování. Zejména vývoj v oblasti vnější konkurenceschopnosti zboží představuje i nadále rizika a je třeba mu věnovat pozornost, neboť nové zhoršování by ohrozilo makroekonomickou stabilitu. Další opatření k zajištění konvergence nákladových parametrů by zpomalila snižování zaměstnanosti v obchodovatelných sektorech. Citelnému pokroku ve vyrovnávání historicky největších rozdílů v nákladech by pak mohl napomoci přesun daňové zátěže z práce na jiné daňové základny. Veřejný dluh zůstává vysoký, ale související makroekonomická rizika zmírňuje několik faktorů.

(7) Dne 30. dubna 2015 předložila Belgie svůj národní program reforem na rok 2015 a svůj program stability z roku 2015. Vzhledem k jejich provázanosti byly oba programy posuzovány současně.

(8) Na Belgii se v současnosti vztahuje preventivní složka Paktu o stabilitě a růstu a přechodné pravidlo pro zadlužení pro období 2014–2016. Dne 27. února 2015 Komise vydala zprávu podle čl. 126 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie[10], jelikož se neočekávalo, že Belgie dosáhne dostatečného pokroku k dodržení pravidla o zadlužení v letech 2014–2015 a referenční hodnota pro schodek ve výši 3 % HDP byla v roce 2014 porušena. Analýza vedla k závěru, že kritérium dluhu by v uvedené době mělo být považováno za dodržené a že překročení referenční hodnoty schodku bylo nepatrné, dočasné a výjimečné (v důsledku metodologických statistických změn). Tato analýza je stále obecně platná. Ve svém programu stability z roku 2015 vláda plánuje postupně zlepšovat strukturální saldo, aby dosáhla vyrovnaného strukturálního rozpočtu do roku 2018. Přepočtené strukturální saldo[11] však poukazuje

---

5 Úř. věst. L 140, 27.5.2013, s.11.
6 C(2014) 8800 final.
7 COM(2014) 902.
8 COM(2014) 904.
9 SWD(2015) 21 final/2.
10 COM(2015) 112.
11 Strukturální saldo přepočítané Komisí na základě informací v programu stability podle společně dohodnuté metodiky.

na strukturální schodek ve výši v 0,3 % HDP v roce 2018. Vláda neplánuje dosáhnout střednědobého rozpočtového cíle – strukturálního přebytku ve výši 0,75 % HDP – v průběhu programového období. Očekává se, že poměr veřejného zadlužení k HDP dosáhne vrcholu ve výši 106,9 % v roce 2015 a pak se postupně bude snižovat na 102 % v roce 2018. Makroekonomický scénář, na němž jsou založeny tyto rozpočtové projekce, je realistický. Opatření potřebná k podpoření plánovaných cílových schodků od roku 2016 však dosud nebyla v dostatečné míře specifikována. Na základě prognózy Komise z jara 2015 se očekává, že čistý růst výdajů v roce 2015 bude v souladu s výdajovým kritériem. Nicméně hrozí, že především v důsledku skluzu v roce 2014 by mohlo v letech 2014–2015 dojít k odchýlení. Nedojde-li ke změně politiky, hrozí rovněž značné odchýlení od požadovaného postupu korekce vedoucího k střednědobému cíli v letech 2015–2016. Proto budou v obou letech zapotřebí další opatření. Na základě posouzení programu stability a s ohledem na prognózu Komise z jara 2015 spatřuje Rada riziko, že Belgie ustanovení Paktu o stabilitě a růstu nedodrží.

(9) Federální vláda schválila rozsáhlou důchodovou reformu, jejíž cílem je snížit rozdíl mezi skutečným a zákonem stanoveným věkem odchodu do důchodu a tento zákonem stanovený věk zvýšit. Věková hranice pro předčasný odchod do důchodu se má po roce 2016 do roku 2019 dále zvyšovat až na 63 let, přičemž minimální počet odpracovaných let se má zvýšit na 42. V dlouhodobém horizontu existují plány na zvýšení zákonem stanoveného věku odchodu do důchodu z 65 na 66 let v roce 2025 a na 67 let v roce 2030. Plánuje se postupné zavedení důchodového systému založeného na kreditech, s mechanismy úpravy, které reagují na demografický nebo hospodářský vývoj, například zvyšování střední délky života nebo změny poměru ekonomické závislosti. Úspěšná strategie konsolidace vyrovnávající dopady stárnutí obyvatelstva na rozpočet a zajišťující dlouhodobou udržitelnost veřejných financí závisí na rychlém provedení této reformy důchodového systému. Vzhledem k tomu, že stále existuje jen málo pobídek na podporu zaměstnatelnosti starších pracovníků, by tyto důchodové reformy měly být doprovázeny opatřeními na podporu zaměstnanosti a reformami trhu práce přispívajícími k aktivnímu stárnutí.

(10) Belgický daňový systém se vyznačuje vysokou celkovou daňovou zátěží, poměrně vysokými sazbami a úzkými základnami. Daňové zatížení je silně vychýleno směrem ke zdanění práce. To má za následek vysoké náklady práce, které odrazují od vytváření pracovních míst, a velký daňový klín, jenž přispívá k existenci pastí nezaměstnanosti. Kromě toho, částečně za účelem zmírnění vysokých daňových sazeb, jsou daňové základny obecně narušovány četnými zvláštními výjimkami, odpočty, sníženými sazbami a daňovými výdaji, což vede ke ztrátám účinnosti, vzniku deformací a potenciálních mezer. Některé prvky daňového systému jsou škodlivé pro životní prostředí. Vzhledem k těmto nedostatkům se Belgii opakovaně doporučuje zjednodušit a přepracovat daňový systém, aby se vyrovnala daňová zátěž, odstranit daňové mezery a snížit někdy škodlivou diferenciaci způsobenou daňovými úlevami. Dosud bylo dosaženo jen omezeného pokroku v provádění komplexní daňové reformy, která má vést zejména k přesunu od zdanění práce k daňovým základnám, které méně narušují růst. Daňové základny s prostorem pro rozšíření zahrnují daně v oblasti životního prostředí a spotřební daně a některé druhy finančních příjmů. Kombinace přesunu daňové zátěže směrem od zdanění práce s rozšířením daňové základny (přezkum stávajících právních předpisů v oblasti daní, dotací, výjimek a odpočtů) by mohla zlepšit celkovou vyváženost a spravedlnost daňového systému, podpořit cíle v oblasti zaměstnanosti, konkurenceschopnosti

a sociální a environmentální cíle, a působit proti daňovým únikům a agresivnímu daňovému plánování.

(11) Strukturální problémy typické pro belgický trh práce i nadále vedou k dlouhodobě nedostatečnému využívání pracovní síly a nízké celkové míře zaměstnanosti a ekonomické aktivity. Nedostatky se týkají zejména nedostatečné vazby mezi mzdami a produktivitou a finančních faktorů, které odrazují od práce. Belgie rovněž čelí nedostatku vysoce kvalifikovaných pracovníků a potýká se s nesouladem mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi. Různé vládní dohody odkazují na potřebu silnějších vazeb mezi činiteli v oblasti vzdělávání, odborné přípravy a zaměstnanosti, aby se zlepšilo jazykové vzdělávání, odborné vzdělávání a příprava a rozvíjela alternativní odborná příprava pro studenty a nezaměstnané. Pokrok je však pomalý. Dopad těchto strukturálních faktorů na některé skupiny na trhu práce, jako je mládež a starší nezaměstnaní a osoby pocházející z prostředí migrantů, je obzvláště výrazný.

(12) Oslabená vnější konkurenceschopnost Belgie i nadále přináší makroekonomická rizika pro její ekonomiku. Hospodářství poznamenává problém vysokých nákladů práce, které jsou v průměru vyšší než v sousedních zemích. Je třeba lépe sladit růst mezd s produktivitou a zvýšit flexibilitu stanovování mezd, aby se zvýšila přizpůsobivost hospodářství. Bylo přijato několik cílených opatření, která mají snížit náklady práce u určitých skupin a zmírnit rozdíl mezi hrubou a čistou mzdou u nejnižších platových tříd. Úplné odstranění tohoto rozdílu však bude vyžadovat další opatření, která zcela závisí na reformě systému stanovování mezd. Rostoucí znevýhodnění v oblasti nákladů přináší ztrátu pracovních míst a pokud nebude řešeno, povede nakonec ke korekci. Další klíčové nákladové faktory pro podniky jsou náklady na energie a náklady na zprostředkovatelské služby pro podniky, které jsou vysoce regulovány a chráněny před hospodářskou soutěží. Je zde rovněž značný prostor pro zlepšení nenákladového rozměru vnější konkurenceschopnosti. K zajištění a posílení stávající úrovně blahobytu bude nutno klást větší důraz na zvyšování produktivity. To vyžaduje trvalý impuls pro produkty a související služby na vyšší úrovni hodnotového řetězce, na základě lepší výkonnosti v oblasti inovací a zhodnocování výzkumu a vývoje. Je třeba odstraňovat administrativní překážky a přijímat opatření pro podporu podnikání a uvolnění obchodní dynamiky. Velmi nízká míra zakládání nových podniků naznačuje, že podnikatelské prostředí není pro nové činnosti a rozšiřování příznivé. Výzvou je také posílení hospodářské soutěže v oblasti maloobchodu a odborných služeb. Celkovou produktivitu země by rovněž posílilo odstranění slabin ve veřejné infrastruktuře a zvýšení kvality a přiměřenosti kapitálu prostřednictvím dodatečných investic, zejména v oblasti silniční a železniční infrastruktury.

(13) V kontextu evropského semestru provedla Komise komplexní analýzu hospodářské politiky Belgie, kterou zveřejnila ve zprávě o Belgii pro rok 2015. Posoudila také program stability a národní program reforem, jakož i opatření přijatá v návaznosti na doporučení, která byla Belgii adresována v předchozích letech. V úvahu brala nejen jejich význam pro udržitelnou fiskální a sociálně-ekonomickou politiku v Belgii, ale také jejich soulad s pravidly a pokyny Unie, jelikož celkovou správu ekonomických záležitostí v Unii je třeba posílit tím, že pro budoucí rozhodování členských států budou poskytnuty vstupy na úrovni Unie. Doporučení v rámci evropského semestru jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1 až 4.

(14) Na základě tohoto posouzení přezkoumala Rada program stability Belgie, přičemž její stanovisko[12] je promítnuto zejména do níže uvedeného doporučení č. 1.

(15) Na základě hloubkového přezkumu Komise a tohoto posouzení Rada přezkoumala národní program reforem a program stability. Její doporučení podle článku 6 nařízení (EU) č. 1176/2011 jsou promítnuta do níže uvedených doporučení č. 1 až 4.

(16) V kontextu evropského semestru provedla Komise rovněž analýzu hospodářské politiky eurozóny jako celku. Na základě této analýzy vydala Rada doporučení pro jednotlivé členské státy, jejichž měnou je euro. Belgie by rovněž měla zajistit úplné a včasné provedení těchto doporučení,

DOPORUČUJE Belgii v období 2015–2016:

1. Dosáhnout fiskální korekce o nejméně 0,6 % HDP za účelem dosažení střednědobého cíle v roce 2015 a v roce 2016. Použít neočekávané zisky tak, aby míra veřejného zadlužení začala náležitě klesat. Doplnit probíhající důchodovou reformu navázáním zákonem stanoveného věku odchodu do důchodu na střední délku života. Schválit vymahatelné rozdělení fiskálních cílů mezi všechny úrovně státní správy.

2. Přijmout a provést komplexní daňovou reformu, která rozšíří daňovou základnu, přesune daňovou zátěž směrem od zdanění práce a odstraní neefektivní daňové výdaje.

3. Zlepšit fungování trhu práce snížením demotivačních finančních faktorů, které odrazují od práce, zlepšením přístupu na pracovní trh pro konkrétní cílové skupiny, a řešením nedostatku kvalifikované pracovní síly a nesouladu mezi nabízenými a požadovanými dovednostmi.

4. Obnovit konkurenceschopnost tím, že po konzultaci se sociálními partnery a v souladu s národními zvyklostmi zajistí, aby se mzdy vyvíjely v souladu s produktivitou.

V Bruselu dne

Za Radu
předseda

[12] Podle čl. 5 odst. 2 nařízení Rady (ES) č.1466/97.